

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 21 IM.KAROLA MIARKI
W RYBNIKU
UL.NIEDOBCZYCKA 191 44-270 RYBNIK-NIEDOBCZYCE
Tel. 32 42 266 00
e-mail:sp21rybnik@wp.pl
www.sp21.rybnik.pl/

Dyrektor szkoły: mgr Ilona Czaja-Holona
Imię i nazwisko autora pomysłu: mgr Grażyna Więckowska

SZEŚCIOLATEK W ŚWIETLICY SZKOLNEJ

GENEZA

W roku 2009 po raz pierwszy w progi naszej szkoły zawitały sześciolatki podejmując naukę w pierwszej klasie .

CELE

- Adaptacja dzieci sześciolatków do panujących w szkole warunków , zasad i zwyczajów;
- Nabywanie poczucia przynależności do grupy /klasy, szkoły/,samo identyfikowanie się z grupą;
- Integracja z pozostałymi uczniami szkoły, nabywanie umiejętności interpersonalnych;
- Socjalizacja dzieci sześciolatków poprzez kształtowanie umiejętności i nawyków niezbędnych w codziennym życiu szkolnym;
- Rozpoznanie i rozwijanie zainteresowań oraz umiejętności twórczych;
- Udzielanie pomocy dydaktycznej i opiekuńczo-wychowawczej;
- Wspomaganie rozwoju fizycznego dzieci;
- Zapewnienie przestrzeni socjalno-bytowej dzieciom sześciolatków;
- Kształtowanie umiejętności efektywnego zagospodarowania czasu wolnego.

CZAS TRWANIA

Proces przyjmowania sześciolatków do szkoły rozpoczął się w 2009 roku. Zadania świetlicy szkolnej związane z tym procesem rozpoczęły się już przed przyjściem dzieci do szkoły i trwają do dzisiaj. Adaptacja świetlicy szkolnej w zakresie organizacji technicznej oraz metodycznej wymagała dostosowania do wzrastającej z roku na rok liczby dzieci sześciolatków. W roku 2009 naukę rozpoczęło 7 uczniów, w 2010 aż 35 uczniów a w 2011 – 23 uczniów. Od września 2012 roku naukę rozpocznie 16 uczniów sześciolatków.

ZAANGAŻOWANE ŚRODKI (OSOBOWE I MATERIALNE)

Przyjęcie dzieci sześciolatków do szkoły, wiąże się z wieloma okolicznościami wymagającymi ściślejszej niż w przypadku dzieci starszych współpracy wszystkich uczestników procesu wychowawczego i dydaktycznego. Świetlica szkolna chcąc brać udział w tych procesach podejmuje współpracę przede wszystkim z wychowawcami klas pierwszych i rodzicami oraz pedagogiem szkolnym, biblioteką szkolną, higienistką, dogoterapeutką, autorami programów autorskich i innowacji pedagogicznych oraz dyrekcją szkoły.

Sprawowanie opieki nad dziećmi sześciolatkami poza godzinami zajęć lekcyjnych wymaga wykonania adaptacji przestrzeni przeznaczonej dla tych dzieci. W związku z tym dokonano już w roku 2009 w szkole adaptacji pomieszczeń. Adaptacje te polegały na wydzieleniu pomieszczenia na jadalnię oraz wydzieleniu i wyremontowaniu pomieszczeń przeznaczonych na sale zabaw dla dzieci klas pierwszych. Jadalnia została wyposażona w odpowiednie, ergonomiczne meble, urządzono kąpielnicę higieniczną. Sale zabaw zostały wyposażone w sprzęt zabawowo-rekreacyjny, zakupiony w funduszy pozyskanych z programu „Radosna Szkoła”. Świetlica szkolna na przyjęcie dzieci sześciolatków przygotowała się dzięki środkom finansowym pozyskanym ze środków własnych szkoły, Rady Rodziców oraz sponsorów. Z środków tych zakupiono sprzęt multimedialny, meble, pomoce dydaktyczne dostosowane do wieku uczniów (gry, zabawki, książki, klocki).

ETAPY REALIZACJI PROCESU PRZYJĘCIA DZIECI SZEŚCIOLETNICH DO SZKOŁY

ETAP I

Przygotowanie materialne

W pierwszym etapie zakupiono szafki ubraniowe dla dzieci. Następnie wykonano prace remontowe kompleksu jadalni i bawialni. Dostosowano pomieszczenia do potrzeb dzieci sześcioletnich, poprzez wyposażenie pomieszczeń świetlicowych i bawialni w odpowiedni sprzęt, gry i pomoce dydaktyczne.

Salka zabaw

ETAP II

Organizacja pracy świetlicy szkolnej

Przyjęcie dzieci sześcioletnich wymagało modyfikacji zasad i organizacji pracy świetlicy. Na podstawie formularzy przyjęcia dziecka do świetlicy oraz indywidualnych konsultacji z rodzicami starano się tak organizować czas pracy świetlicy aby w ramach przyznanych godzin optymalnie zagwarantować opiekę dla dzieci przed i po zajęciach szkolnych. Ponadto diagnozowano potrzeby rodziców w zakresie indywidualnych potrzeb i wymagań dla ich dzieci. Na podstawie powyższych opracowano plan pracy świetlicy, z uwzględnieniem potrzeb opiekuńczych, wychowawczych i dydaktycznych 6-latków.

ETAP III

Realizacja planu pracy świetlicy

Plan pracy świetlicy szkolnej zakłada pomoc dydaktyczno-wychowawczą oraz sprawowanie opieki. Specjalnie dla uczniów sześciolletnich te zakresy planu pracy zostały zmodyfikowane.

Pomoc dydaktyczna opiera się na kontroli i pomocy w odrabianiu zadań domowych. Praca z dziećmi polega także na wyrównywaniu braków i kompensowaniu umiejętności. Kwalifikacje i doświadczenie zawodowe wychowawcy świetlicy pozwalają na prowadzenie zajęć w zakresie korekcyjno-kompensacyjnym. Zajęcia świetlicowe prowadzone są z wykorzystaniem elementów terapii pedagogicznej oraz dogoterapii. Szczególnie w zakresie elementów prowadzących do wyciszenia, relaksacji i rozwijanie zainteresowań oraz umiejętności twórczych. Ponadto ważnym elementem w pracy dydaktycznej jest wykorzystanie i realizowanie programów autorskich i innowacji. W świetlicy wykorzystuje się dla potrzeb pracy z dziećmi sześciolletnimi następujące programy autorskie:

- „Program zajęć dydaktyczno wyrównawczych w nauczaniu zintegrowanym” autorstwa mgr Mirosławy Skatuły.
- Innowacje pedagogiczne z zakresu dogoterapii pt. „Pies bawi i uczy” oraz „Z Bajką do szkoły” autorstwa mgr Małgorzaty Pudło.

Zajęcia z dogoterapii

Gry i zabawy

Elementami wspomagającymi pracę dydaktyczną są gry i układanki planszowe ,zabawki, puzzle, klocki różnego rodzaju, książki . Za przykład mogą posłużyć gry typu „Zapamiętaj”, „Wesołe abecadło”, „Pory roku”, „Domina”, „Warcaby” itd. Podczas zajęć wykorzystywane są materiały z prenumerowanych wydawnictw „Atrakcyjne zajęcia świetlicowe” i „Świetlica”.

Zabawy integrujące grupę

Dzieci sześciolatnie przebywające w świetlicy szkolnej są bardzo aktywne i chętnie uczestniczą w organizowanych zajęciach świetlicowych. Zajęcia te są różnorodne i pozwalają na wszechstronny rozwój dziecka.

Na początku roku szkolnego organizowane są zajęcia mające na celu zintegrowanie grupy świetlicowej, zapoznanie się młodszych ze starszymi uczniami oraz przełamywanie onieśmienia. Organizowane zajęcia mają na celu uświadomienie uczniom własnej wartości i podmiotowości. Do realizacji powyższych celów wykorzystuje się między innymi zabawy i gry np. „Złap moje imię”, „Imiona”, „Wizytówka”, „Lubię siebie ponieważ ...”, „Chciałbym Ci powiedzieć ...”, „Niedokończone zdania” oraz wiele innych.

Zabawy ruchowe

Jednym z głównych celów i założeń pracy świetlicy szkolnej jest stworzenie sześciolatnim uczniom rozpoczynającym edukację bezpiecznych warunków w zakresie nauki, ale także wychowania i opieki w szkole. Warunki te powinny być porównywalne z warunkami przedszkolnymi uwzględniającymi aktywną zabawę. Stworzono warunki do realizowania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, ale także bezpieczne i przyjazne warunki do prowadzenia zajęć świetlicowych. Temu celowi służą przygotowane salki zabaw. W salkach zabaw znajdują się wielkogabarytowe, miękkie klocki i zestawy dużych figur geometrycznych, które służą wspomaganiu aktywności ruchowej, zabawom konstrukcyjnym i umożliwiają poznawanie różnych kształtów. Ponadto w salkach zabaw znajduje się basen z kolorowymi, plastikowymi piłeczkami oraz materace do zabaw ruchowych. Te elementy wyposażenia salki zabaw pozwalają na bezpieczne zorganizowanie zabaw grupowych, a znajdujące się tam także piłki, skakanki czy chusta klanza pozwalają na wykorzystanie ich w grach i zabawach organizowanych na wolnym powietrzu.

Przydatne w organizacji zabaw okazały się programy autorskie pt. „Chochlikowe zabawy” opracowany przez mgr Ewę Kilon oraz „Profilaktyczny program kształtowania i doskonalenia komunikacji społecznej u dzieci w młodszym wieku szkolnym” opracowanym przez mgr Barbarę Wojnicką.

Zabawy w salce zabaw

Zajęcia plastyczne

Bardzo dużym zainteresowaniem wśród najmłodszych uczniów cieszą się zajęcia plastyczno-techniczne organizowane w świetlicy szkolnej. Zajęcia te w dużej mierze oparte są o program autorski pt. „Wesoła twórczość” opracowanym przez mgr Grażynę Więckowską. W trakcie tych zajęć, dzieci mają możliwość wykazania się swoimi umiejętnościami i zdolnościami, nabywają nowe umiejętności oraz kształtują swoją sprawność manualną. Uczestnictwo w tych zajęciach wspomaga rozwijanie zainteresowań i zdolności twórczych, co często owocuje udziałem w szkolnych i międzyszkolnych konkursach. Tylko w ubiegłym roku szkolnym uczniowie brali udział m.in. w takich konkursach jak: „Pisanka Wielkanocna”, „Projekt kartki wielkanocnej”, „Pokaż co potrafisz”.

Prace konkursowe

„Pokaż co potrafisz”

Bezpieczeństwo i zdrowie

Kolejnym elementem pracy z dziećmi pierwszych klas jest całoroczny cykl prowadzonych zajęć dotyczących bezpieczeństwa. Zajęcia dotyczą różnych obszarów bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą. Na zakończenie cyklu związanego z tematem bezpieczeństwa świetlica szkolna organizuje dla pierwszoklasistów konkurs pt. „Bezpieczne wakacje”.

Szkoła uczestniczy w programie „Szkoła promująca zdrowie”. Świetlica szkolna włączyła się w realizację tego programu poprzez organizowanie cyklicznych spotkań z higienistką szkolną. W trakcie tych spotkań omawiane są zagadnienia związane z zdrowym odżywianiem, udzielaniem pierwszej pomocy, kształtowaniem sprawności fizycznej i prawidłowych nawyków higienicznych. Dzieci wykonują prace plastyczne związane z omawianymi tematami, biorą udział w konkursie organizowanym przez higienistkę szkolną, a następnie prace te są wyeksponowane na tablicach szkolnych.

Zajęcia biblioteczno-światlicowe

W ramach współpracy z biblioteką szkolną w świetlicy odbywają się zajęcia biblioteczno-światlicowe. Zajęcia te mają na celu zainteresowanie uczniów książką. Prowadzone są w myśl idei „Cała Polska czyta dzieciom”. Zajęcia łączą czytelnictwo z innymi formami, takimi jak malowanie i małe formy teatralne. Efektem takiej formy pracy z dziećmi, pracy z książką w powiązaniu z formami plastycznymi jest stworzenie przez dzieci „książki unikatowej”. Podczas tych zajęć dzieci samodzielnie wymyśliły bajkę, wykonały ilustracje i oprawę a z pomocą nauczycieli wpisano treść bajki. Jedyny taki egzemplarz znajduje się w zbiorach biblioteki szkolnej. Innym przykładem może być zabawa z duchami. Dzieci miały za zadanie wykonać prace plastyczne pt.: „Duchy zamków polskich” na podstawie przeczytanych przez nauczyciela opowiadań. Następnie musiały przebrać się za wybranego ducha i podczas zajęć otwartych zaprezentować się. Uczniowie klas starszych wykonali prezentacje do tych zajęć oraz pudełka z których młodszy koledzy budowali zamki. Od dwóch lat jednym z tematów tych zajęć jest powstawanie papieru. Dzieci najpierw dowiadują się o powstawaniu papieru. Następnie organizowane są zajęcia pt.: „Czerpanie papieru” podczas których samodzielnie wykonują (czerpią) papier. Kolejnym z pomysłów zajęć biblioteczno-światlicowych było przygotowanie dla pierwszoklasistów teatryku pt.: „Kopciuszek robi karierę” połączonego z pasowaniem na czytelnika. Zajęcia te nawiązują do programu autorskiego pt.: „Ekomole” opracowanego przez mgr Beatę Kozielską-Oleś.

Pasowanie na czytelnika pierwszoklasistów

Czerpanie papieru

ETAP IV

Współpraca

Świetlica szkolna jako element środowiska szkolnego współpracuje z organizacjami poza szkolnymi. Organizacje te współpracują w zakresie opiekuńczym i wychowawczym. W ramach współpracy z przedszkolem chcąc osiągnąć cel łatwiejszego przystosowania się sześciolatków do warunków panujących w szkole organizowane są zajęcia dla przedszkolaków w salkach zabaw. Prężnie działające, pobliskie ośrodki kultury chętnie współpracują w obszarze kultury i działań plastycznych. Uczniowie biorą udział w różnego rodzaju przedstawieniach. Domy kultury umożliwiają organizację warsztatów plastycznych.

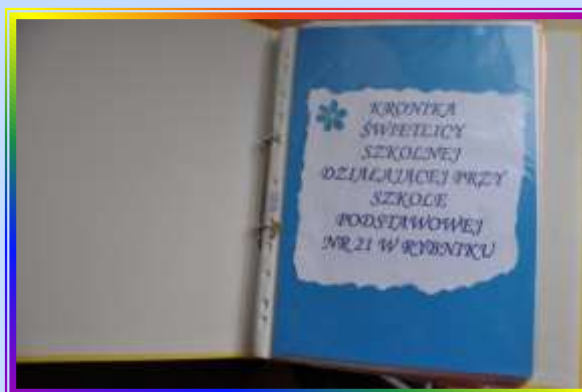
Świetlica szkolna w ramach realizacji swoich zadań opiekuńczych współpracuje z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rybniku. Zakres współpracy dotyczy organizacji darmowych posiłków dla uczniów, których rodzice wykazują niskie dochody. Podobny zakres współpracy dotyczy pobliskiej parafii.

Drugą płaszczyzną współpracy z OPS Rybnik jest pomoc logopedyczna udzielana dzieciom mającym problemy z wymową.

ETAP V

Udokumentowanie działalności świetlicy

Ważne wydarzenia z działalności świetlicy szkolnej dokumentowane są w kronice świetlicowej. Kronikę tą założyła i prowadzi wychowawca świetlicy mgr Grażyna Więckowska wraz z dziećmi. Drugim źródłem wiedzy o działalności świetlicy szkolnej jest strona internetowa szkoły. Dzięki prowadzonej stronie internetowej i zamieszczanych tam informacjom o działaniach i sukcesach wychowanków świetlicy rodzice obecnych i przyszłych naszych uczniów mogą zweryfikować działalność opiekuńczą i wychowawczą świetlicy.

Kronika świetlicy

WYMIERNE EFEKTY

Wszystkie zamierzenia i działania, które prowadzone są w świetlicy szkolnej pod kątem przyjęcia uczniów sześciolatków do szkoły przynoszą efekty:

- Uczeń w szkole trafia na właściwe warunki umożliwiające mu wszechstronny rozwój.
- W świetlicy uczeń znajduje nie tylko czas na zabawę , ale także naukę i rozwijanie zainteresowań i umiejętności.
- Odpowiednie warunki socjalne i dydaktyczne pozytywnie wpłynęły na aklimatyzację dzieci sześciolatków w szkole. Sześciolatków uczestniczących w zajęciach świetlicowych szybciej przystosowały się do warunków panujących w szkole.
- Świetlica daje możliwość odrabiania zadań domowych z pomocą fachowej opieki.
- Uczniom mającym trudności w nauce udzielana jest pomoc w formie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych oraz zajęć z dogoterapii.

- Zagospodarowanie dodatkowych pomieszczeń na salki zabaw zabezpieczyło potrzeby ruchowe i rozdzieliło funkcjonalność części zabawowej i rekreacyjnej od części edukacyjnej.
- Prawidłowo realizowana funkcja opiekuńcza powoduje, że dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach świetlicowych a opinia o pracy świetlicy przekazywana jest lokalnego środowiska. To z kolei powoduje zwiększenie naboru do klas pierwszych uczniów sześciolatków.
- Pozytywne opinie rodziców na temat pracy świetlicy pozyskane na podstawie anonimowych ankiet.

WNIOSKI

Szeroko rozwinięta działalność świetlicy szkolnej sprzyja łatwiejszej adaptacji sześciolatków w środowisku szkolnym. Wpływa na rozwój ich samodzielności oraz przystosowania się najmłodszych uczniów do życia w społeczności szkolnej.

DLACZEGO WARTO NAŚLADOWAĆ

Podejmowane przez wychowawców świetlicy działania skracają okres adaptacji i socjalizacji uczniów sześciolatków w szkole. Efekty tych działań wymiennie przekładają się na wyniki edukacyjne. Sześciolatki przychodząc do szkoły przeżywa stres a zaangażowanie go we wspólne zajęcia ze starszymi uczniami zmniejsza ten stres.

PRZESZKODY KTÓRE MOŻNA POKONAĆ

- Przybycie do szkoły sześciolatków nie przygotowanych emocjonalnie i społecznie.
- W szkołach przeszkoda mogą być braki miejsca, dobrze zorganizowanej przestrzeni dla sześciolatków.
- Brak wyposażenia w pomoce dydaktyczne potrzebnych do efektywnej pracy z dziećmi sześciolatkami.
- Dzięki prawidłowej pracy świetlicy szkolnej można pokonać opory rodziców mających wątpliwości co do jakości opieki sprawowanej przez szkołę.

PLANY

- Uczniów sześcioletnich z każdym rokiem przybywa więc jest by nie ustawać w dalszych działaniach. Na podstawie zdobytych doświadczeń wprowadzać kolejne innowacje do pracy świetlicy pod kątem wszechstronnego rozwoju emocjonalnego i społecznego.
- W planach jest wykonanie placu zabaw usytuowanego na wolnym powietrzu.
- Planowane jest zwiększenie zakresu współpracy z pobliskim przedszkolem.
- Stworzenie osobnego działu filmoteki dla dzieci sześcioletnich.
- Wprowadzenie wspólnej tradycji świetlicowej-pasowanie na świetlika.
- Utworzenie strony internetowej świetlicy opisującej działalność świetlicy szkolnej.

Szkoła posiada zgody rodziców uczniów na zamieszczenie ich wizerunku w materiale.